

I N F O R M A T O R

nt. rozwoju usług i wyrobów kamieniarskich

powiatu lidzbarskiego,

na przestrzeni lat: 1967 -89

4 czerwca 2018 r.

Działalność gospodarcza w zakresie kamieniarstwa była w przeszłości połączona z wykonywaniem innych zawodów budowlanych, takich jak: murarstwo czy betoniarstwo. Podczas wykonywania tych prac murarz upiększał swoje budowle ozdobnymi kamieniami polnymi. Współczesny kamień, granit, marmur czy trawertyn jest wykorzystywany wewnątrz jak i na zewnątrz wznoszonych budowli i obiektów (np. sakralnych). Dzisiejsze wykorzystywanie kamienia często poprzedza proces projektowania, produkcji oraz montaż niepowtarzalnych rzeźb i pomników.

Przeszłość kształtowała inne wzorce i metody obróbki kamienia, były one często próbą łączenia usług np. budowlanych z napotykanymi bryłami kamieni, które trzeba było poddać obróbce, tak przy pomocy narzędzi ręcznych (wypisywanie liter na płytach kamiennych), jak i przy pomocy prostych pił do przecięcia kamieni. Postęp na dzień dzisiejszych wprowadził daleko idące ulepszenia, co skutkuje większym zainteresowaniem i wykorzystywaniem kamieni nie tylko pochodzenia krajowego, ale już zagranicznego, z krajów takich jak: Indii, Chin, Brazylii, Szwecji, Hiszpanii i Portugalii.

Produkcja i sprzedaż tradycyjnego kamienia łupanego tworzy niekiedy wzorce przypisane poszczególnym regionom, czy krainom. Próby ich zgromadzenia i odtworzenia dają pełniejszą gwarancję do właściwego wykorzystania kamienia łupanego „polnego” pochodzącego z naszych kopalń.

Dzisiejsze zakłady i firmy budowlane, czerpiąc ze składnicy przeszłości mogą oferować klientowi wspaniałe wyroby upiększające nasze domy i budowle. Wykorzystywany jest kamień przy „odwodnieniu budynków”.

Poczynając od posadzek i parapetów możemy także kamieniem ozdabiać łazienki (blaty łazienkowe), mieć wspaniałe umywalki i zlewy. Domy nasze są ozdabiane okładzinami kamiennymi, czy wspaniałą elewacją wykonaną z kamienia.

Efektem projektowania są często wspaniała architektonika ogrodowa, ogrodzenia, ozdobne mury i schody kamienne, wykorzystywanie kostki brukowej.

W pracach kamieniarskich znane są prace polegające na cięciu metodą „na mokro”, wierceniu otworów, przycinaniu płyt pod kątem, a to wzbogaca możliwość korzystania z kamienia i jego odmiany, tak ciętego jak i łupanego.

Na przestrzeni lat 1966-70 zakładów kamieniarskich i firm budowlanych było w powiecie lidzbarskim 3, a po roku 1971 ich stan wzrósł do 5 (lata : 1971-1989).

Kilka zestawień statystycznych z działalności wybranych zakładów
rzemieślniczych powiatu lidzbarskiego, na przestrzeni lat

	1967 - 1970	1971 - 1989
- kamieniarstwo	1	2
- zakłady kamieniarskie i betoniarskie	-	1,
- wyrób i przerób kamienia budowlanego	-	1

Na przestrzeni minionych lat można powiedzieć, iż małe zakłady
rzemieślnicze, zwane warsztatami dały podstawy do powstania szeregu firm
później nowoczesnie funkcjonujących i świadczące wysokiej jakości usługi,
czy produkcję.

Do wyróżniających się firm branży kamieniarskiej z lat 70 i 80 m.in. zaliczyć
należy :

- 1) **Zakład Kamieniarski Wiktora Kolouszka z Kabikiejm Dolnych**, który
jako jeden z pierwszych firm sprowadzał kamień z kopalni Strzeżoń
- 2) **Zakład Kamieniarski Józefa Guskiego z Dobrego Miasta – Spręcowa**,
- 3) **Zakład Murarsko-Kamieniarski Zenona Drozda z Lidzbarka
Warmińskiego.**

Na terenie Ornety znany był **Zakład kamieniarski Jana Stankiewicza**, który
także jako pionier kamieniarstwa uruchomił piły do przecinania kamienia.

Niniejsza informacja jest szczątkową próbą zebrania materiału na temat
odtworzenia dorobku gospodarczego rzemiosła i nie stanowi kompleksowego
opracowania rozwoju branży kamieniarskiej . Jest jedną z prób opracowania
wzmiankowanego tematu (w formie skróconej).

DYREKTOR

mgr Stanisław Rynkiewicz

STARSZY CECHU

Zbigniew Jasiński